

JAUNAIS CĒJS

Agrofirmas «Sarkanais Oktobris» laikrokssts

VIENOTI LATVIJAI!

Cena 5 skap.

Mehanizatori! Rudens arūns — laika ietaupījums pavisam un bagātāka raža kletis, zemes kopēja tikuma pierādījums

Izmaksā mantisko pajām

Šajās dienās agrofirmā «Sarkanais Oktobris» jau sāk reālizēt pilnvaroto sapulces lēmumu par mantiskās pajās izmaksāšanu tiem kopsaimniecības biedriem, kas ieguldīja savu īpašumu kolhoza dibināšanas sākumos. Pirms tam vēlreiz pēc arīva datiem tika pārbaudīti šo īpašnieku saraksti, precīzētas izmaksajamās summas. Pavismē četrpadsmit kolhozos, kuri vēlāk dažādos laikos tika apvienoti kopsaimniecībā, kas tagad veido agrofirmas pamatu, iestājās 760 sāmes. Viņu ieguldītās mantiskās pajās kopvērtība ir aptuveni 1 miljons 300 tūkstoši rubļu.

Šāda summa tad arī tiks pārskaitīta bijušajiem šīs mantiskās īpašniekiem vai viņu mantiskām. Izrādās, ka ūjā darbā var rasties zināmas neskaidrības. Vienkāršāk ir

tad, ja dzīvi paši kolektīvīzētā māntas saimnieki. Viņu īpašuma vērtība naudas izteiksmē tiek pārskaitīta uz viņu rēķinu krājkasē, tikai pamatojoties uz jau minēto sakstu, bez jebkādiem citiem dokumentiem. Bet jau pirmās pakāpes mantiskām ir jauzraksta kolhoza valdei iesniegums, norādot savu adresi un, kur nauda jāpārskaita. Gadijumos, kad mantiskām ir vairāki, iesniegumā tie visi jānosauc un jānorāda, kā viņi vienojušies mantiskā pajā sadalīt — cik procentu pieņēkas katram.

Tātad — ja gribat, lai jūsu krājkases grāmatīgās parādās jauns ieraksts par iemaksu, kārtojiet nepieciešamās formālitātes. Interesentiem pavēstīsim, ka lielākās pajās apmērs esot 9000 rubļu.

M. Gekīša

PANORAMA

NOLEMTS VALDĒ

17. oktobrī notika kopsaimniecības «Sarkanais Oktobris» valdes sēde, kurā tika izskaitīti vairāki jautājumi.

Valde vienprātīgi nolēma: sakarā ar to, ka tuvākajā laikā Preiļos tiks nodota ekspluatācijā agrofirmas veikala pirmā kārtā — tirdzniecības zāle un noliktava — un tajā varēs sākt savas saražotās produkcijas pārdošanu, ir nelietderīgi paturēt divus firmas veikalus Daugavpilī, jo pārdomātu preču klāsts nav neierobežots.

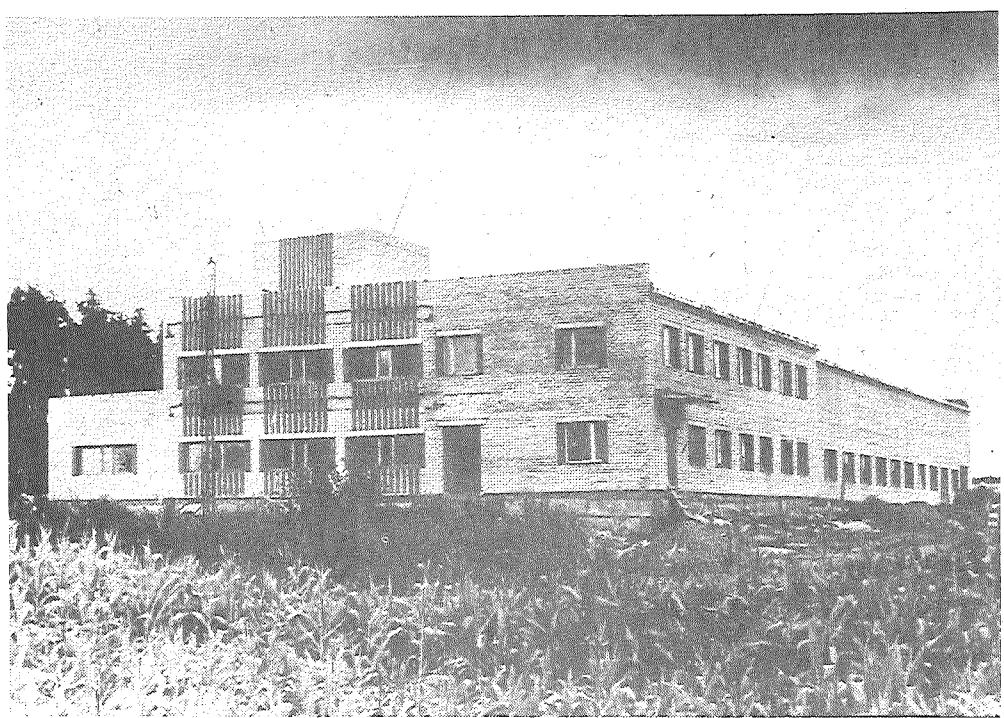
Tāpat valde nolēma daļēji apmierināt rajona izpildkomitejas prasību atsavināt 75 hektārus zemes Preiļu pilsētas vajadzībām.

Tāpat valde nolēma daļēji apmierināt rajona izpildkomitejas prasību atsavināt 75 hektārus zemes Preiļu pilsētas vajadzībām.

Sēdē izskatīja arī jautājumu, kas skar visus mū-

su lasītājus: par laikraksta «Jaunais Cējs» izdošanas pārtraukšanu. Nēmot vērā to, ka laikraksta izdošanas finansēšanai agrofirmai šogad būs jāziedeo apmēram 15 tūkstoši rubļu, nolemts turpmāk to neizdot, kaut arī daja agrofirmas īaužu ir par sava preses izdevuma saglabāšanu. Līdz šī gada beigām vēl iznāks 9 numuri.

M. AUSTRUMA

Dīz produkciju sāks ražot jaunais konditorejas cehs, kas uzbūvēts siera rūpnicas tuvumā.

Rosīgāko darbinieku pulkā Preiļu siera rūpnicā ir kontroles meyaprātu un automātikas remontašēdznieks Nikolajs Ananjevs.

DAUGAVPILĪ UN RAJONĀ Veidojas izdevniecība „Daugava”

Izveidota izdevniecības «Daugava», padome, tās loceklis ir Daugavpils Pedagoģiskā institūta pasniežējs Arturs Priedītis. Laikraksts «Daugavpils Vēstnesis» viņš stāsta, ka šī izdevniecība iecerēta institūtā, tā paspārnē tāda darbojusies jau arī agrāk, iespiedusi metodiskus rakstus, kā arī brošūras studentu un pasniežēju vajadzībām. Nolemts darbību paplašināt, iespiest dažādus darbus, izņemot periodiskos izdevumus. Licence saņemta maijā. Tagad komplektē izdevniecības štābus. Icerēts laist kļajā monogrāfijas, konferenču materiālus, mācību līdzekļus fizioloģijas, fizikas, matemātikas, bioloģijas un citās nozarēs.

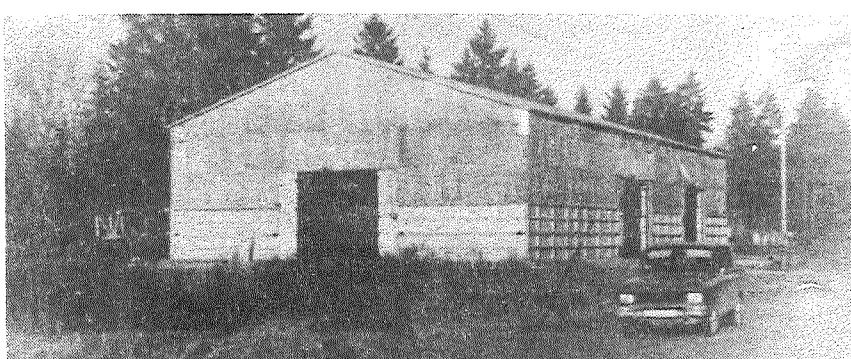
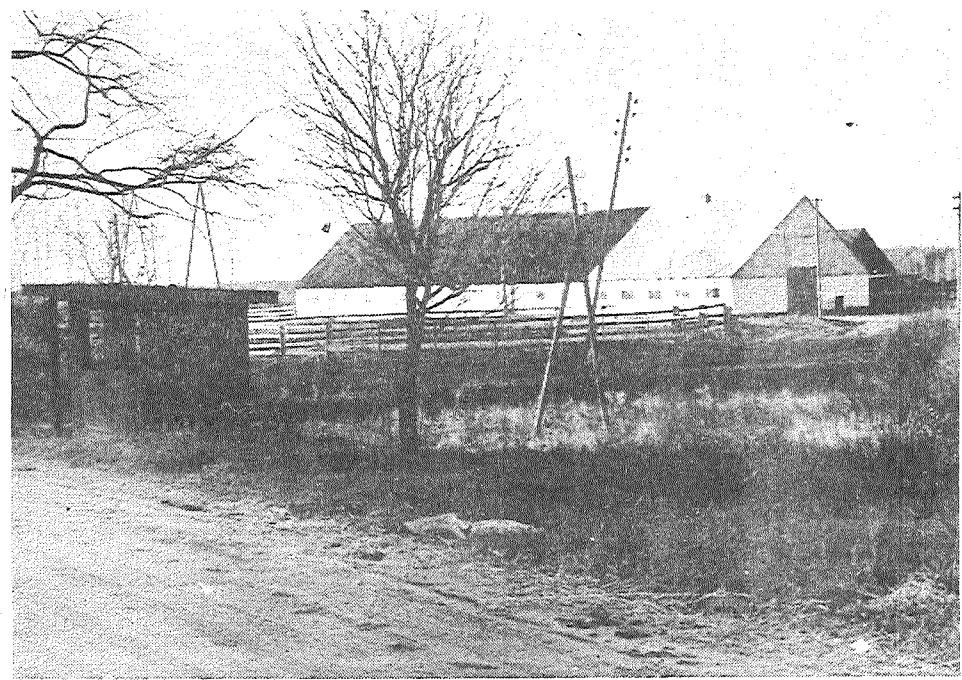
Būs arī komerciālais novirziens (bez zinātniskā), sajā jomā plāno izdot dailliteratūru, kas noderēs arī studentiem, galvenokārt agrāk nepublicētus darbus, emigrācijas izdevumus, jau sākot ar nākamo gadu.

Skrindu piemiņa

Tā bija pēdējā saulainā svāras diena — piektā diena, kad pēcpusdienā Daugavpils Latviešu biedrības entuziasti, kultūras darbinieki, citi ieinteresētie devās uz Vaboli. Netālu no pagasta centra Liepas Mukānu kalnā, piedaloties daudziem apkaimes cilvēkiem, tika atklāts piemiņas akmens vietā, kur kādreiz stāvējusi Donāta un Apolonijas Skrindu māja, kur dzimuši viņu dēli — Jānis, Antons, Benedikts, Stanislavs, Kazimirs, Dominiks un meita — Monika. Tur iestādīti seši ozoli un viena liepa.

Benedikts (vecākais nobrāļiņš) un Kazimirs iejuvu garīgo izglītību, darbojās daudzās Latgales kājalu draudzēs, veica lielu sabiedrisko darbu sava novada atmodas vārdā, paliekošu nozīmi atstājuši žurnalistikā, tāpat kā tajā laikā ļoti vajadzīgu grāmatu autori. Antons bija jaunākais šajā ģimēnē, kara ārst, un dzejnieks, publicists, daudzu rakstu par tautas veselību autors, izdeva latgaliešu gramatiku. Dominiks bija par saimnieku tēva mājās, deva patvērumu draudzes lūgšanu namam, kad pirmajā pasaules karā tika nopostīta baznīca. Viņa brāļi Stanislavs un Jānis tāpat bija strādīgi zemnieki, kūpli sazarojušas viņu ģimenes. Monika Pēterpili palīdzēja brālim Kazimiram izdot laikrakstu «Dryva», vēlāk tā redakcijā strādāja arī Rēzeknē.

Līdz šim par vienīgo piemiņas zīmi Skrindu ģimenei bija 1975. gadā 7. septembrī Rēzeknē kapos atklātais piemineklis «Broļi Skryndas», nu, pateicoties daugavpiliešu Gertrūdes un Roberta Kudinu pūlēm, akmeni iemūžināta māju vieta, kur atradās Līksnas apkāme plāši pazīstamā Vaboles galdnieka Donāta Skrindas māja.

A NE PĀTS SKAISTĀKAIS, TAD VIENS NO TĀDIEM MŪSU KOPSAIMNIECĪBAS STŪRIEM IR PIENINI UN TO APKAIME. TE SAVU MEŽAINO KŪKUMU UZMETI KĀ MILZU ČŪSKA GUĻ KAUSĀS PAUGURU VIRTĒNĀ, TAI BLAKĀM IEPLĀKĀ IEGŪLIES EZERS. OTRS MAZĀKS IZVEIDOJIES CIEMATĀ VIŅĀ PUŠĒ, KUR ATRODAS KALTE UN MEHĀNISKĀS DARBNIČAS. TĀPAT NOMĀLES PATVĒRU MU ATRADUŠAS ZIRGU FERMA, NULE UZCELTĀ MINERĀLMĒSLU GLABĀTAVA, CITAS VĒCAS SAIMNIECISKĀS ĒKAS. CENTRĀ IR UNIKĀLA CELTNE - BAZNICA, UZBŪVĒTA 1959. GADĀ (SAGLABĀJUSIES ARĪ VECĀ NO KOKA, CELTA 1806. GADĀ), VEIKALS VAI RĀKAS MĀJAS, STARP KURĀM IZCEĻAS BIJUŠĀ SKOLAS ĒKA, KURA AR VİENU LOGU AILĒM RAUGĀS PĀRI EZERAM, AR OTRĀM - UZ MEŽĀ JELOKU. TUR RUDENS JAU IZCIEMOJIES LAPU KOKU AUDZĒS, TUR MAJESTĀTIKI STĀV EGIES...

Dvēselu diena

... Rudens asie vēji no kokiem rauj pēdējās lapas, pāri izmirkusajiem laukiem nobirdina ne vien drēgnu lieťu, bet arī sniegū. Daba kā mā-

cēdama un prazdama aiziet atpūtā, rudens ir tās daudzus mēnesus garās darba dienas novakars, kam pa pēdām nāk aukstā un sastingsūt naktis — ziema. Tā ietērpta baltā līķautā, grūtsirdīgā vēju pūtieni aiz logiem, zaru grabināšanās pie rūtīm ir kā žēlabainas nopūtas un lūgums ielaist pasildīties, ielaist pie gaismas, ar ko šos vakarus Tsina ļaudis savos mājoklos.

Un, gluži neviļus, šāds noskoņojums uzvēdina uz domām par šīs pasaules niecību, par

cilvēka īso ceļu zem saules. Un vai neliekas, ka tur, ārpusē, tumšajā naktī, stāgā to cilvēku gari, kuri te, šajās mājās, dzīvoja un strādāja savā miesiskajā veidolā būdamī? Mūsu senči iedomājās, ka kāda

īpaša katra cilvēka nemateriāla dala no Māras valstības allaž atgriežas pie saviem tuviniekiem šai pasaulē, bet nevar viņiem palīdzēt to bēdās un rūpestos, ka arī šie gari — veli, grib, lai viņus piemin, atceras ar mīlu un labu vārdu. Nekas cilvēcīkais mums nav svešs arī pēc nāves. Un katrā mājā, kā to liecina folkloras mantojums, rīkoja veļu uzņemšanu, cienāšanu.

Tāda ieraša pazīstama dau-

dzām citām fātām, kas saistītas ar zemes un lopu kopšanu. Kad darbs ir padarīts, kad raža nogādāta apcirkos, cilvēks atliec muguru. Viņš var atcerēties savu vietu un lomu dzīvē, par savu veikumu būt pateicīgs tiem, kas viņam atstāja mantojumu, lai varētu strādāt un dzīvot, kas viņu pašu laida pasaulē, lai varētu dzīvot, baudīt dzīvi un priečties par to, Nesaraujamā sakarībā starp pagātni, tagadni un nākotni.

Kristieši jau no 4. gadsimta 1. novembrī atzīmē kā visu Svēto dienu, bet nākamo, 2. novembri — kā Dvēselu dienu, ap 1000. gadu to ievēsis abats Odilo.

Pieminēsim mirušos

Varbūt darba steigā tev būs piemirsies, ka otrs novembris ir Dvēselu diena, ka visos dievnamos notiek aizlūgumi par mūžībā aizgājušo dvēselēm.

Noliec arī tu savu aizņemību uz mirkli pie malas un aīnāc uz kopīgo lūgšanu, jo arī tava dzīves laiva nemītīgi tuvojas mūžības krastam.

Lai ar mums nenotiek tā, kā dzirdēju kādā no svētrunām Preiļu baznīcā: «šaubās dzīvoju, neziņā nomiru un nezinu, kurp aizeju».

Mirušie gaida mūsu lūgšanas, jo lūgšana ir tā, kas mūs vieno ar Mūžību. Būsim aīsaucīgi, atcerēsimies savus mirušos viņu lielajā, gaidītajā Dvēselu dienā!

Riebiņu katoļu draudzes dievnāmā aizlūgums notiks 2. novembrī pulksten 15.00. Paņemiet līdzi svečītes, jo pēc dievkalpojuma apmeklēsim kapsētu un iedegsim tās uz savu mīļo aizgājēju kapu koņīm.

Par turpmāko lai jums stāsta A. Līčujāna dzejolis:

«PALDIES, KA ATNĀCI!»

Pie manis atnāci, kad sveču liesmas kaist
Un bērzu stumbros vieglu gaismu lej:
Kur pieminekļu granīts pulētais,
Pa kuru aīspulgi kā dzīvas trīsas skrej.

Visapkārt mirga, tuvinieku stāvi,
Pār koku galīem rudens zvaigžņu spiets.
Pie manām mūža mājām klusi stāvi. —
Paldies, ka atnāci! Nu, kā tev iet?

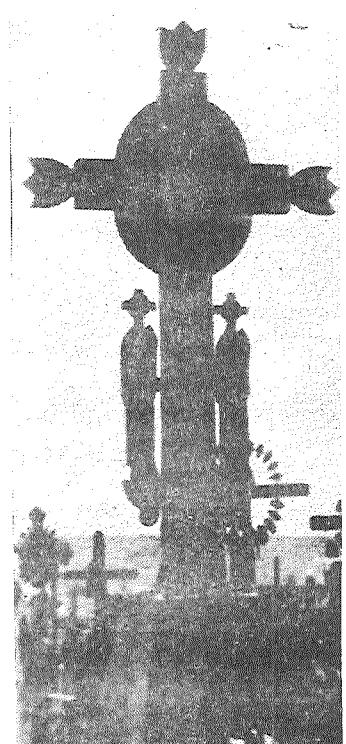
To skaji nesaki, vien klusi domās stāsti,
Es dzirdēšu, kauf zeme smagi spiež.
Tev arī grūti? Paciet, lāsti
Nav spēks, kas visu uz labu griež.

Plānd sveču liesminas šai rudens naktī,
Zem velēnām to siltums nāk...
Dedz uguntiņu arī tiem, kas rakti
Kur cituviet — ko tikai viņi pateikt māk.

Ne aizvakar, bet senāk vai pirms gadiem
Aizgājušiem mierā, aizraidiņiem liec,
Bet arī viņu senču senčiem, radiem,
Kam uz šīs zemes gadu faciņš iets. —

Viss kapu kalns nu sveču liesmu zeltā...
Mums daudz ko bija pārrunāt. —
Paldies, ka atnāci! Tey rītā agri celties,
Nu mājās ej, ej savu darbu turpināt!

A. Gībele

«JAUNAIS CĒLŠ»

1990. gada 27. oktobris

Lobroit Latgola

№ 13

NŪVODA LITERATU APVĪNEIBA

№ 13

Naaizmērstulei — 100

Rozalija Tabine — reliģiskā patriotiskā romantisma un bārnu rakstniecības nūdībīnōtāja Latgolā.

Rozalija Tabine dzymuse 1890. goda 28. oktobrī Bērzgola pogosta Vackubulovā. Mōcējusēs Rēzeknes baznečskulā un vālök Pīterpili. Jēs vecoki ir bejuši lūti reliģiozi un tautas poezijs mījotāji, bet nabadzeigi un meitai izgleiteibū nav varējuši nūdrūsnīt. Rozalija Tabine ir bejuse spīsta agri gōdā par sevi. Jei ir strōdōjuse par

kolpyuni un mōcējusēs par sūvēju, strōdōjuse par mōj-skūlōtōju un jau 1906. godā pīnīta par skūlōtōju grafi Moļu muižas privātskūlā Jezuīnovā.

Dorbs ar muižas kolpu bārni Naaizmērstulei kļūvis meihs. Radzādama skūlōtājas dedzei-gū dorbu, grafiene Moļe 1907. godā jū suvīta izgleiteibū pa-pyldynīt uz Vilņu pi mōsōm Nazaretiem. Tur viņa mōcōs gimnazijā, tod Frebeļa kursūs.

1913. godā jei atsagrīž Latgolā un turpnoj dorbu Jezuīnovas grafi Moļu pri-vātskūlā. Dorbā jei sasastūpas ar atceiceigas, bārnu vacumam un izpratnei pīmārōtās, losom-vīlas tryukumu latgalīšim. Pēc padūma Naaizmērstule grīzēs pi sovas bejušos skūlōtājas, Frebeļa kursu direktrises Zi-linskas, kas deve padūmu pošai uzrakstei pīmārōtūs stōs-tērus dzymtajā volūdā, poso-kas un teikas un ceļt moza-jīm laseitōjim priksā.

Tai Naaizmērstule kļyva par pīrmū myusu jaunōtnes literatūras rakstnieci: vīsos skūlu losomgrīmotōs jēs stōsti, teikas un posokas bārniem ir vīssaprūtāmoko un pīmārōtākā losomvīla. Šai pošā laikā jēs dorbi pasarōdēja arī atklōteibā — «Dryvā». Nu 1916. leidz 1920. godam

Naaizmērstule strōdoj par skū-lōtōju Bolvūs, turpmōkūs go-dūs — vairākōs Daugavpīls aprīnka skūlōtā.

Sovus rokstus jei publicēja «Zīdiņi», «Draugā», «Saulei-tē», «Latgolas Vārdā», «Lat-golas Bolsā», «Olūtā» un cy-tūs periodiskajūs izdavumūs.

1944. godā Naaizmērstule pīlēka dzymtīnē, kur, nasko-tūtis uz drukas aizlīgumū, turpnojā literāru darbeibu. 1954. godā komunistu prese zipoja, ka «bejušo skūlōtāja Tabine Somerselei sacerejūt «peršas» un legendas par Aglyunas Dīvīmōtā».

Myruse 1965. godā 17. mar-tā. Apbedīta Aglyunas kopūs blokam veiskupa Boles-lava Sloskāna mosai Teklai 20. mārtā.

Naaizmērstules literāro dar-beiba ir lūti pīloša un produk-tīva. Viņa nav cantusēs byut par rakstneici un veidōt mon-u-mēntālās dorbus, bet darē-juse tū, kas beja vajadzeigs tauftai. Tys jēs produkciju sa-sakādēja sāmtim mozōkōs un lelōkōs vajadzeibōs. Jei poša sacerēja, tulkoja, apstrōdōja un pildejā tautas audzynō-šanas augstū misiju.

Leidz 1944. godam jei sa-rakstējusē pīri par trejjīm sām-tēri dažēdu seiku dorbu, kuri izkaisēiti prese. Bez tam ari atsevišķi pasarōdējusēs krītna-dāja originaledorbu un apstrō-dōjumu nu svešvīlādom.

Atsevišķos grīmotōs izdūti: «Zvaigzneite mozājīm tau-fīšim», stōsti un posokas 1913. un 1923. godūs, «Kristus karaveiři», — tulkojums, 1915. gods, «Stōsteni par bērnenu Jezu», 1915. gods, «Par bārnu

audzynōšonu», 1920. gods, «Tautas posokas», 1922. gods, «Saules Spāids. Pēc Monlau-ra atstōstēja N-le», 1923. gods, «Uz Kalvarijas kolnā», tulk. 1924. gods, «Sofija un viņas meitas. Drāma no pīrīmkris-tīgo laikiem», 1925. gods, «Adorācijas stuđē», 1927. un 1929. godi, «Kristus un bārni. Veļējums mozājīm drau-gim», 1927. gods, «Nazaretēs galēdnīks», 1929. gods, «Apdūmoj labi», tulk. 1936. gods, «Moras Zemes Kēne-nīne. Jaunavas Marijas dzīves tēlojums», 1935. gods, «Esi apostols!», tulk. 1938. gods.

Savōcūt daļu nu presē iz-kaiseitajām stōstēniem, 1934. godā tyka izdūti jēs roktu krojums «Lauku zīdi», «Dīva dörza pučeites», stōstu kro-jums 1943. godā.

Bez tam žurnālā «Draugs» ir pīris Naaizmērstules tul-kötū drāmu: «Pādejō Flavija dīna» un «Dīvs namērī», jēs pošas originalluga «Ai-cīnōjums». Bez «Sauleites» un «Dryvas» daudz jēs dorbu beja «Katoļu Dīvei». 1943. godā rokstu krojumā «Olūts» publicējuse lelysku stōstu nu Latgolas senotnīs «Leigū nak-tī» un 1942. godā «Tāvu zemes kalendārā» dzīdōjumu «Kēne-nū Kēne-nām».

Naaizmērstules dorbu saturs un idejiski pamati ir lūti sās-teiti ar tautas dīzei- un tōs liktīniem. Jei nav tikai pasiva vārōtāja, jei ir ceineitāja par sovīm idealīm, uzskotīm un pīrīceibū, todel vīlas izvēle dorbiem ir aktuāla un tōs ap-dare tipiska rakstnieces skatē-jumā, kas ir sylta, Saulaina, augstōkā mārā patriotska un

pazemeigi humana.

Rakstureigoki momenti jēs dorbūs.

1. Dorba mekleitoju — gō-jēju liktīnī, kod ļaudis klei-dā uz tōlu Krīviju. Stōstā «Bur-lakūs» tālōtas latgalu burlaku gaitas Zīmelkrīvjas purvūs, nu kurīnes möjōs atsagrīze na kotrs tiķpat spēceigs un zīdošs, kai aizgōja nu dzim-tīnes; dažu naveseleigī dīzei-ves apstōkli guļdēja kopā tōlu nu dzimtīnes un tuvinī-kim. Atsagrīšona nu svešuma tālōta stōstā «Nagadeita svā-tvokora vīšā». Saime gatavo-jās sagaidēt Zīmēvātkus, divi dāly pusaudži ar napacīteibū gāda kūcu golda klōšonu, kur byus kaladys, soldais kei-sejs un cītas pīvīceigas lītas. Tāvs un mōte skumst, ka pi-svātvokora golda iztryukst vēl vīns saimes lūckelis — meita Anceite, kura aizbraukus pel-nī uz Pīterpili un jau vairō-kus godus tur kolpoj. Kas zyna, kai jei tur dīzeivoj un ar kū lauz kaladu! Navajadzēja gon tik jaunu laist svešumā. Skumjū klusuma breidi iztrau-cej kaida ībraucēja sūli. Moji-nīkum par lelu pīru un pīrīceigu ībraucēja ir Ancei-te, kura naizturējuse ilgas pēc dzimtīnes, atstōjuse sve-šus ļaudis un steigusīs möjōs.

Naapskaužama atsagrīšona uz dzymtū nūvodu aprak-steita stōstēnā «Kōdej beja grītīši». Svešumā laimes me-klēt aizgōjušā jaunekļu ilgys pēc dzymtū sātys un tuvinī-kim pēc vairokīm prūmbu-šonās godīm dīzāpaka uz dzimtīni. Tūmār tē atrūd tūksu-mōju: tuvinīki myrusi, vīns palics veicis — tāvs aizgo-

jis pasaulē meklēt dālu.

2. Emigrantu ilgys pēc dzim-tīnes tālōtas stōstā «Jauns gods svešumā». Stōstēs par kaidu uz Sibīriju aizcelōjušā latgalu gimeni. Dīzeive ļaujājā vītā īkōrītā pōrtīceigi, tūmār dzīlas skumes un ilgys pēc atstōtās dzimtīnes grauž sai-minīka un jē sīvas ļirdi, kod jī gaļavojas sātīk Jaungodu. Jīm spīlgātītās pīstākā Jaun-goda sātīkšona tōlājā dzimtī-nē: kūpeiga pulceišonās bāz-neicā, kūpeiga jyfūtā izplūme latvīskos dzīmēs. Sīrdī tsazūg dzēleiga nūzāla, kā at-stōta dzymtō zeme. Bārni vairs tū napīmi, tōpēc tāvs jīm ar sajīsmu stōstā par dzim-tīni. Tod vīsi kūpā tīsōk daudz dzīdōtū «Gods atīt jaunais», bet pēc tam godu mejā tō-lojūs Sibīrijas klajumās atskaņ «Dīvs, svētej Latviju, myus dīrgū Tēviju».

Par latgalu izcelōtāju dī-evi Pīterpili losos stōstā «Ve-cīts bōrīneits». Kaidā le-lipītās nūmalis tīla mytīnojās strōdnīks — latgalīts, kurš nūpēlnej tik naudas, lai pī-teikami apgōdōtu sovu gi-menī. Niko natryukst ari vaca-jam tāvam, tūmār jys caurom dīnom sēd skumeigs, dūmōs iģrimis. Jū mūka sīrdaspīzīs pīrīdevīs sovas dzymtōs zemes stūreiti, oplom un naapdū-meigi atstōjīs dzimtīni, ka ta-gad myuža pēdējōs dīnas

jōpovoda svešā pīlsātā, tōli nu dzimtīnes klausījām laukim un sovas uztabeņās ar puču dīrzenē un raudūšu bārzu pi lūga.

Nūbeigums nōkomā numurā

ANNA RĀNCĀNE

Anketa

Mūnā dzymtā nav kara varūnu, Munai dzymtai kars pīrīskrēja garom, pīcpadsmītīgadeigais pūišejs — tāvs breivprōteigūs nāgōja, zemi ora. Munu dzymtu naskōra kars, divdesmitīgodeigō mōte naaizgōja par sanitari, nūsaraudzēja Rezeknes degšonu, Dekteru mežām pōri, cytas dreiz pēc kara auklēja dālus, muna mōte apsarecēja vālu. Mežā vīdā beja vāctava sāta, — (munai dzymtai kars nikō nanuskaude).

— Devem maizi gon vīnim, gon ūtrīm, kai tu nadūsi? Sābri nōk! Sovi ļauds! Naktīs lūdes pōri jumtām skrēja, cauras naktīs tod nagulējom, — Munu dzymtu naskōra laika mejas, mōtes mōsa kolpōja Vīdzemē. Čēfrēsmit deveitāis i ju aizrōve uz

Sibīriju. Mōtes mōsa īsamoceja tur braukt ar traktoru, Pēc tam i Latvijā zemi ora. Zeme vīsur nav vīneleidz smoga, — kū lai dora? Bet koliktivizacija myusu dzymtai mīreigi pōri gōja, Mōtes brōls pyrīmai uz pogostu aizvede vīneigū zīrgū; mōsom lyka aizvest gūvis. Mōtes brōlis pēc tam nedēļu narunōja. Vacōku apbolvojumi? tāvam: septeņas pādas Latgolas zemes, motei: bārni un sōpes.

Latgalīši Sibīrija

Ed. Kozlovsks

2. turpnojums

Par latgalīšu kolonistu sa-dzeivi Sibīrijā, nacionālōs ap-zīnas, tradīciju un tīceibas saglobbōšonu šīmōs K. Skryndas rokstūs losom:

«... Veiskupu satyka ar lat-vīskom dzīsmēm. Latvīši dzī-doja: «Kas atīsadsus». Es pavysam aiz dzīsmes aizmērsu, ka asu Sibīrē, na Latvījā. Lat-vīskos dzīsmes, kuras nanū-ryma vīsu laiku, koleidz veis-

L. Milevičs, kas labi prūt lat-vīsku volūdu...»

Bazneickungs K. Skrynda vēl rokstā:

«... Borisovā — šei draudezē nāsē cālūsē nu īgojējim (īceljōtījim) — E. K.) latvīšim un bōltkrīvīm. Kūka bazneice-nū iztaisēja poši zemnīki; jī uzītū ari bazneickungu. Vīs-jaukōkā līta beja tei, ka latvītes vīnmār skandīnōja lat-vīskos dzīsmes. Vokorūs, veiskupam stīpīnojūt, sanōk kaidi treis pulceni tādu dzīdōtōju, nu kota pulcena skandīnōja sovu dzīsmi. Man redzējōs, ka asu Aglyuni, Jaunavas Marijas Debesīkōpšonās dīnas pīkīvokorā, vai Krōslavā sv. Donofā dīnā. Dīdōja pavysam brangi...»

Taidi K. Skryndas vārojumi publicēti «Dryvā» 1909. godā. Lai napazustu pādējōs «pādās» par izceļojušām uz Sibīriju latgalīšim, myusu nūvoda de-dzeigais kulturvēstures pētīniks M. Apēls treīsdasmītū godū beigōs savōce bo-gōteigu materialu par šūs myusu tautīšu tragiskū likteni un dālejī jū publicēja avīzē «Jaunais Vōrds» (1935. godā).

Pōrejūs, vālök savoktūs mate-rialus jys apkūpojūt gribēja izdūt atsevišķā izdavumā, bet, kai zīnoms, 1940. godā 14. jūnī jys lūpu vagonā tyka aiz-vasts nu Latvījas un 1942. aiz-gōja būjā Kirovas apgobola nōvēs nūmētē «Vītālag» kūpā ar daudzīm cītīm latgalīšu intelīgences pīrīstōvīm, napas-pējūt realizēt sovu nūdūmu.

Kaidi tō laika latgalīšu ano-nīms dzējīnīks N. N. (pēc na-pōrbaudeitom zīnom F. Kemps), osi pīrīzeivōjūt sovu tautas brōli surū liktīni Si-bīrijā, uzrakstējis dzījūli, kas nūdrukōts vīnā nu «Dryvā» 1913. godā numurim «Skumas dūmas nu Sibires latvīšu dzī-vezēs»:

1. Vīss mūms ira, vīsa teik, Vīnas lītas gon navā: Navā sova Dīva noma, Kur sīrsneņu nūremdeit. 2. Irā kvīši, irā rudzi, Auzu pīlni orūdeni: Irāman tāvs — mōmuleņa — Pīlnas acss osoreņu. 3. Sal austēnas, sal kojeņas Sibires dzīvītōjām.

Zvēra ūda nasasylda, Soltumeņa napaveic.

4. Plēti acis, plēti ausis, Vīnu redzi, vīnu dzērdi, Vīsur redzi svešus ļaud's, Sveša skaņ volūdeņa.

5. Celūs agri, celūs vēli, Vīnas dūmas galvērā: Kai man tīkt tāvu zemē, Meilajā dzimtīnē. 6. Tōli, tōli tās kalpenē, Kur gul tāvs, mōmuleņa. Tōli, tōli tās cīmēnē, Kur palyka bōleleni.

7. Svātā dīna — pīrīcas dīna Myusu brōlim dzīmīnē. Svātā dīna — skum' dīna Tolajā i Sibīrē. Turpīnōjums sekos

«JAUNAIS CĒLŠ»

1990. gada 27. oktobrī

